

19. Odpoveď ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky M. Lubyovej na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky O. Žarnaya podanú 4. apríla 2019 vo veci otázok súvisiacich s testovaním žiakov

**MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Martina Lubyová
ministerka

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 05-05-2019		
Číslo spisu. PREDS-296/2019		
Listy: 3/-	Prílohy: -	
RZ	ZH	LU

Bratislava 30. apríla 2019
Číslo: 2019/10508:2-A1020

Vážený pán poslanec,

k Vašej interpelácii zo 4. apríla 2019 vo veci každoročného testovania žiakov uvádzam nasledovné:

Prepojenie medzi jednotlivými typmi testovaní a štátnym vzdelávacím programom je zabezpečené už v procese tvorby testov. Vo všetkých typoch národných testovaní - Testovanie 5, Testovanie 9 a Maturita sú odborní zamestnanci Štátneho pedagogického ústavu zapojení priamo do tvorby alebo hodnotenia testov. Do tohto procesu sú zapájaní zamestnanci, ktorí zastrešujú didaktiku príslušného predmetu a pracujú na tvorbe štátnych vzdelávacích programov pre základné a stredné školy. Platí to i naopak, predmetoví koordinátori pre tvorbu testov v Národnom ústave certifikovaných meraní vzdelávania sú členmi predmetových komisií pri Štátnom pedagogickom ústave. Výmena skúseností o výsledkoch národných testovaní prebieha formou spätnej väzby na odbornej úrovni medzi Štátnym pedagogickým ústavom v oblasti inovácie štátnych vzdelávacích programov a Národným ústavom certifikovaných meraní vzdelávania v oblasti externého hodnotenia žiakov v národnom aj medzinárodnom testovaní. Ako príklad uvediem Testovanie 5, ktoré je ako vstupné meranie určené aj na to, aby školy poskytli tým žiakom, ktorí majú pri prechode na 2. stupeň základnej školy slabšie výsledky, dodatočnú intervenciu v matematike a slovenskom jazyku a literatúre. Jednotlivé školy dostávajú okrem individuálneho výsledku žiaka aj prehľad výsledkov svojej školy v každej jednej úlohe v porovnaní s národným priemerom. Môžu sa tak oboznámiť s výsledkami svojich žiakov v porovnaní s celoslovenským priemerom vo vzťahu k testovaným kompetenciám podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Podľa § 67 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov riaditeľ strednej školy pri rozhodovaní o prijatí zohľadní o. i. výsledky dosiahnuté v celoslovenskom testovaní žiakov deviatych ročníkov základných škôl. Motivácia žiakov dosahovať čo najlepšie výsledky je teda pomerne vysoká, nakoľko záujem o štúdium na mnohé školy prevyšuje možnosť prijať všetkých žiakov, ktorí si na štúdium podali prihlášku. Podľa § 65 ods. 5 citovaného zákona pri prijímaní žiaka, ktorý v celoslovenskom testovaní dosiahol v každom predmete samostatne úspešnosť najmenej 90 %, rozhoduje riaditeľ školy bez prijímacej skúšky. Z požiadaviek stredných škôl viem, že záujem o využitie výsledkov tohto testovania je všeobecne vysoký.

Čo sa týka porovnania medzinárodného testovania PISA a Testovania 9, ide o odlišné hodnotiace konštrukty vrátane hodnotiacich metodík. Testy PISA nezohľadňujú kurikulum a vzdelávacie štandardy jednotlivých zapojených krajín, ale sú vytvárané za účelom hodnotiť

klúčové kompetencie žiakov v rôznych oblastiach gramotností. Nie sú viazané na obsah vzdelávacieho štandardu, ale sú orientované na hodnotenie schopností a zručností žiakov uplatniť ich funkčnú gramotnosť v rozličných situáciách praktického života. Testovanie 9 je národným testovaním z matematiky a slovenského jazyka a literatúry resp. vyučovacieho jazyka, ktoré vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu testovaných predmetov, a ktoré hodnotí dosiahnutú úroveň vedomostí a zručností žiakov podľa výkonového štandardu.

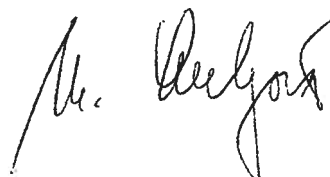
Pri postupnej úprave a inováciách testovacích nástrojov na národnej úrovni sú však pre nás medzinárodné testovania veľmi inšpiratívne. Všetky úlohy v testoch zo slovenského jazyka a literatúry sa viažu k východiskovým textom. Dôležitou kompetenciou, ktorú testy overujú, je čítanie s porozumením. Pod vplyvom výsledkov PISA a niektorých medzinárodných testovaní v oblasti čitateľskej gramotnosti došlo tiež k inovatívnym úpravám vzdelávacieho štandardu pre predmet slovenský jazyk a literatúra, kde sa väčší dôraz kladie na čítanie s porozumením. Rovnako do testových úloh z matematiky postupne včleňujeme pod vplyvom PISA čoraz viac úloh na hodnotenie vyšších kognitívnych schopností žiakov napr. aj v kontexte finančnej, štatistickej a matematickej gramotnosti. Tieto zmeny v testoch však musia korešpondovať nielen so vzdelávacími štandardmi, ale predovšetkým s kvalitou učebníc, dostupných učebných materiálov a vzdelávacích príležitostí pre učiteľov.

V súlade so zákonom č. 210/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa od 1. septembra 2018 externé testovanie žiakov 9. ročníka základnej školy uskutočňuje aj na všetkých gymnáziách s osemročným vzdelávacím programom, kde sa ho zúčastňujú všetci žiaci 4. ročníka osemročného vzdelávacieho programu. Toto ustanovenie bolo schválené pozmeňujúcim návrhom k uvedenému zákonu, podľa ktorého počet žiakov prvého ročníka gymnázií s osemročným vzdelávacím programom pre nasledujúce prijímacie konanie nesmie prekročiť päť percent z celkového počtu žiakov z daného populačného ročníka v príslušnom školskom roku. Cieľom je regulovať počty žiakov prijímaných na osemročné štúdium na základe konkrétnych kritérií uvedených v zákone. Po prvýkrát sa tak budú môcť porovnať výsledky žiakov 9. ročníkov základných škôl a 4. ročníkov žiakov osemročných gymnázií a objektívne tak zistiť pridaná hodnota vo vedomostiach a zručnostiach žiakov gymnázií.

Externá časť maturitnej skúšky a interná časť maturitnej skúšky je zavedená z dôvodu, že v každej z nich sa hodnotia iné zručnosti a kompetencie žiakov. Celkové hodnotenie žiakov sa potom skladá z viacerých častí. Pokiaľ v testoch externej časti maturitnej skúšky sa preverujú predmetové vedomosti a zručnosti najmä čítanie a počúvanie s porozumením a gramatika a lexika, v písomnej forme internej časti je to schopnosť žiakov tvorivo vyjadriť svoje vlastné postoje a hodnoty na určitú tému v podobe písomného prejavu. V ústnej časti maturitnej skúšky má žiak príležitosť samostatného verbálneho prejavu na vybranú tému, hodnotia sa aj jeho prezentačné zručnosti. Žiaci môžu maturitnú skúšku konať aj formou tvorivej obhajoby samostatnej práce alebo žiackeho diela. V niektorých stredných školách je už v súčasnosti ústna maturitná skúška podobná obhajobe vlastného startupu vytvoreného žiakmi v spolupráci s firmou alebo tímom inovátorov. Domnievam sa, že ochudobniť maturitnú skúšku o ústnu školskú časť, kedy môže žiak, ktorému nevyhovuje testovanie a písomný prejav, využiť napr. svoje dobré prezentačné zručnosti, by nebol krok správnym smerom. Práve naopak, myslím si, že v budúcnosti budú mať tvorivé práce žiakov, individuálne či tímové, spolu s ich prezentačnými zručnosťami oveľa väčší priestor v realizácii maturitnej skúšky.

Ministerstvo školstva nemá v súčasnosti vedomosť o tom, že by akýkoľvek problém v maturitných otázkach mal negatívny vplyv na validitu (obsahovú platnosť) a reliabilitu (spoľahlivosť) testov či na objektivnosť priebehu maturitných skúšok. Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania po spracovaní dát zo škôl zverejní kvalitatívne a kvantitatívne parametre každého jedného testu, vyhodnotí výsledky žiakov a škôl podľa rôznych kritérií. Prezentácia celoslovenských výsledkov maturitných skúšok bude súčasťou tlačovej správy ako jedného z výstupov z týchto skúšok.

S úctou

Vážený pán

Oto Žarnay

poslanec

Národná rada Slovenskej republiky

B r a t i s l a v a

Na vedomie:

Andrej Danko, predseda Národnej rady Slovenskej republiky